

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลที่ศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความรู้ของผู้ป่วยที่ประสบภัยจากโรคที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535” ศึกษากรณีโรงพยาบาลตำรวจ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความรู้ของผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 และศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความ รายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถที่แพทย์ตรวจพบบาดแผลว่ามีความรุนแรงต้องเข้ารับการรักษาตัวอยู่ในระหว่างรักษาพยาบาล เป็นแผนกผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลตำรวจ ทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุตั้งแต่ 15 – 60 ปี มีสติสัมปชัญญะ มีการรับรู้ และมีความสามารถในการตอบแบบสอบถามได้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 4 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – กันยายน 2547 โดยกำหนดการเลือกตัวอย่างจากสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุรถยนต์ เลือกผู้ป่วยแบบ systematic sampling โดยเลือกเก็บข้อมูลผู้ป่วยในวันเว้นวัน จันทร์ , พุธ , ศุกร์ , อาทิตย์ ในช่วงระยะเวลา 9.00 – 16.00 น. ของวันที่ไปเก็บข้อมูล จำนวน 450 ราย

ขนาดตัวอย่าง

การคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n) เลือกใช้วิธี “การหาขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่า P” เนื่องจากในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ไม่สามารถทราบค่า P ในอดีต (ค่าประชากรในอดีต) จึงหาขนาดตัวอย่างด้วยวิธีนี้ (กัลยา วาณิชย์บัญชา , 2539)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{Z^2 \left(1 - \frac{\alpha}{2}\right)}{4E^2}$$

โดยที่

- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- E = ระดับความเชื่อมั่น 95 %
- α = ค่าความผิดพลาดไม่เกิน 5 %

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{Z^2 (1 - 0.05/2)}{4 (0.05)^2} = \frac{Z^2 (0.975)}{4 (0.05)^2}$$

จากตาราง (Z 0.975 = 1.96)

$$\begin{aligned} n &= \frac{(1.96)^2}{4 (0.0025)} \\ &= 384.16 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงเท่ากับ 385 คน ที่ระดับนัยสำคัญ 95 % และยอมรับความผิดพลาดไม่เกิน 5 % แต่เนื่องจากจำเป็นต้องมีการเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล หากเกิดความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการตอบแบบสอบถาม จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ จำนวน 450 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยแบ่งเนื้อหาหลักเป็น 4 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และข้อมูลเกี่ยวกับการประสบภัยจากรถ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดและปลายปิด (open – ended) จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ในด้านวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ ด้านจำนวนวงเงินคุ้มครองเมื่อประสบอุบัติเหตุ ด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับความคุ้มครอง ด้านหลักฐานและเอกสารที่ใช้ในการเรียกร้องค่าเสียหาย และด้านบทกำหนดโทษลักษณะคำถามเป็นปลายปิด จำนวน 32 ข้อ แต่ละข้อให้เลือกคำตอบ ถูก – ผิด

ข้อคำถามแบบถูก มีจำนวน 28 ข้อ

การให้คะแนน	ถูก	ให้คะแนน	=	1	คะแนน
	ผิด	ให้คะแนน	=	0	คะแนน

ข้อคำถามแบบผิด มีจำนวน 4 ข้อ

การให้คะแนน	ถูก	ให้คะแนน	=	0	คะแนน
	ผิด	ให้คะแนน	=	1	คะแนน

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ ด้านจำนวนวงเงินคุ้มครองเมื่อประสบอุบัติเหตุ ด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับความคุ้มครอง ด้านหลักฐานและเอกสารที่ใช้ในการเรียกร้องค่าเสียหาย และด้านบทกำหนดโทษ ทำการคิดคะแนนเป็นค่าร้อยละของแต่ละด้านเพื่อรู้ค่าของแต่ละด้านของผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถ

กำหนดค่าร้อยละด้านความรู้แต่ละด้านดังนี้

0 - 59	=	ระดับต่ำ
60 - 79	=	ระดับปานกลาง
80 - 100	=	ระดับสูง

เมื่อได้คะแนนแล้ว ผู้ศึกษาจะรวบรวมคะแนนที่ผู้ประสภักย์จากกรดอบแบบสอบถามคิดเป็นคะแนนรวมแล้ว แบ่งระดับความรู้เป็น 3 ระดับ จากการสัมภาษณ์ คุณจุลินทร์ จุฬาวังฤทธิ์ ตำแหน่งผู้จัดการสินไหมทดแทน ปัจจุบันทำงานที่ บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสภักย์จากกรด จำกัด ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานด้านการสินไหมทดแทนมาเป็นเวลา 10 ปี และเป็นผู้มีชื่อเสียงทางวงการประกันภัย ประกอบกับประสบการณ์การทำงานของผู้ศึกษาในฐานะนักกฎหมาย

กำหนดระดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ต่ำกว่า 20 คะแนน	=	ความรู้ระดับต่ำ
20 – 25 คะแนน	=	ความรู้ระดับปานกลาง
สูงกว่า 25 คะแนน	=	ความรู้ระดับสูง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสภักย์จากกรด พ.ศ. 2535 ลักษณะคำถามเป็นปลายปิด จำนวน 12 ข้อ โดยจำแนกระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด , เห็นด้วยมาก , เห็นด้วยปานกลาง , เห็นด้วยน้อย , เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ มีผลเชิงบวก

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ มีผลเชิงลบ

เห็นด้วยมากที่สุด	1	คะแนน
เห็นด้วยมาก	2	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	4	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5	คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจากระดับคะแนนเฉลี่ยมีขั้นของคะแนน คือ

1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
4.50 ขึ้นไป	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

4. การทดสอบเครื่องมือวิจัย

การทดสอบความตรง (Validity) เพื่อทดสอบความตรงของเนื้อหา (Contents Validity) โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาว่ามีความถูกต้อง ครบคลุมครบถ้วนตามกรอบแนวคิดในการศึกษา และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด พร้อมทำการแก้ไขให้เหมาะสม

การทดสอบความเที่ยง (Reliability) การทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) กับผู้ประสบภัยจากรถที่มีได้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้นำข้อมูลมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นทางสถิติ

ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นทางสถิติ

ค่าความเชื่อมั่นความรู้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ได้นำไปให้ผู้ทรงวุฒิทางด้านกฎหมาย และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันภัย (expert opinion) พิจารณา และทำหนังสือรับรองความถูกต้องของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นความคิดเห็นผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8940

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ไว้ดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกหนังสือราชการ ไปถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลตำรวจ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือได้ติดต่อบริษัทงานกับทาง โรงพยาบาลตำรวจ เพื่อนัดหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามกับผู้ป่วยที่ประสบภัยจากรถ อยู่ในระหว่างเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลตำรวจ ก่อนการสัมภาษณ์ได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้
4. ดำเนินการเก็บข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 4 เดือน ในช่วงระหว่างเดือน มิถุนายน – กันยายน พ.ศ. 2547
5. นำแบบสอบถามทั้งหมด ไปตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาดำเนินการจัดระเบียบลงรหัส แล้วนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 ราย มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนนำไปลงรหัสแต่ละชุดแล้วนำมาวิเคราะห์ และคำนวณหาค่าทางสถิติประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Science)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ใช้การวิเคราะห์การกระจายจำนวนในแต่ละกลุ่มความถี่ (frequency) การกระจายอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ใช้การวิเคราะห์การกระจายจำนวนในแต่ละกลุ่มความถี่ (frequency) การหามัธยฐาน (Median) เพื่อจัดระดับผลที่ได้ให้อยู่ในระดับเดียวที่ชัดเจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ในตอนที่ 3 ถ้าใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) จะได้ผลอยู่ระหว่าง 2 ระดับ ทำให้การวิเคราะห์ผลไม่ชัดเจน การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร} \quad SD = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N}}$$

โดยที่

- x = ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ
- N = จำนวนคำตอบทั้งหมด
- f = จำนวนความถี่ของแต่ละคำตอบ

$$\text{สูตร} \quad \text{Median} = \frac{N}{2}$$

โดยที่

- N = จำนวนของข้อมูล

ตอนที่ 4 ในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการหาค่าความถี่ เพื่อนำมาเรียบเรียงและสรุป เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ

การทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ของผู้ป่วยในของโรงพยาบาลตำรวจ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้การทดสอบ Chi-Square (X^2)

$$\text{สูตร} \quad X^2 = \frac{\sum^k (O-E)^2}{E^2}$$

- โดยที่
- O = ความถี่ที่ได้จากการสังเกตในแต่ละกลุ่มหรือประเภท (Category)
 - E = ความถี่ที่คาดหวังว่าจะเป็นไปตามสมมติฐานในแต่ละกลุ่มหรือประเภท
 - k = จำนวนกลุ่มหรือประเภทที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05